

CUM SA

ajutăm

copiii

ABUZATI SEXUAL?

Ghid pentru
profesioniști

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii,

Chișinău, MD – 2069, str. Calea Ieșilor 61/2

Email: office@cnpac.org.md

<http://www.cnpac.org.md>

Nobody's Children Foundation,

Warszawa, 03-926, ul. Walecznych 59

Email: fdn@fdn.pl

<http://www.fdn.pl>

Coordonator ediție în limba română:

Daniela Sîmboteanu

La elaborarea broșurii au contribuit:

Beata Pawlak-Jordan, Justyna Podlewska, Jolanta Zmarzlik

Adaptare:

Diana Țeberneac

Redactare:

Adelina Sochircă

Natalia Porubin

Această publicație a apărut în cadrul Campaniei "Atingere indecentă", desfășurată în anul 2012 în R. Moldova de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii în parteneriat cu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului a municipiului Chișinău, cu suportul Fundației OAK și Fundației World Childhood.

Copyright © 2010 Nobody's Children Foundation

ISBN: 978-9975-80-624-4.

Cuprins

1	Cum identificăm un caz de abuz sexual?	5
2	Primul contact cu copilul victimă
– interviul de protecție	8
	• Locul și timpul discuției• Pregătirea pentru discuție• Discuția cu copilul	
3	Discuția cu părinții	14
	• Când copilul a fost abuzat de o persoană străină• Când abuzul a fost comis de către unul dintre părinți	
4	Intervenția juridică	18
	• Cine poate sesiza un abuz sexual al copilului?• Înștiințarea organelor de drept• Colaborarea multidisciplinară• Asigurarea spațiului protector pentru copil• Audierea copilului	

Introducere

Această broșură reprezintă a doua lucrare dintr-o serie de publicații adresate celor care sunt responsabili să protejeze copiii de un eventual abuz sexual și să le ofere ajutor în cazurile când aceștia au fost abuzați de un adult sau de un copil mai mare.

Prima broșură din această serie – „Cum să protejăm copiii de abuzul sexual?” – adresată, în special, părinților sau tutorilor prezintă semnele de pericol care indică un eventual abuz sexual și metodele de intervenție în aceste cazuri.

Prezenta broșură este adresată persoanelor care lucrează cu copiii – cadre didactice, psihologi școlari, asistenți sociali, medici. Pe această cale împărtășim experiența noastră în domeniul asistenței copiilor care au suferit în urma unui abuz sexual. În cazul în care asistați un astfel de copil este obligatoriu să cooperați cu părinții săi. Informația, care se conține în această publicație, vă ajută să vă pregătiți pentru discuția, deloc ușoară, cu copilul și cu părinții.

Cum identificăm un caz de abuz sexual?

Este foarte complicat să identifici un caz de abuz sexual asupra copilului. De obicei, persoanele care știu despre această situație sunt copilul, căruia îi este frică și rușine să vorbească despre ceea ce i s-a întâmplat și abuzatorul. În aceste condiții, specialiștii trebuie să cunoască foarte bine caracteristicile unui eventual abuz și să nu ignore semnele de pericol în comportamentul copilului. De remarcat faptul că, orice simptom suspect trebuie bine examinat și nu considerat din start „dovadă incontestabilă” a unui abuz pe care copilul l-ar fi suportat. Multe simptome descrise în literatura de specialitate privind abuzul sexual, pot fi cauzate de alte experiențe dificile din viața unui copil, cum ar fi: divorțul părinților, decesul unei persoane apropiate, schimbarea locului de trai, venirea pe lume a fraților mai mici etc.

Este important, ca specialistul să cunoască situația familială a copilului, starea lui de sănătate, istoria vieții, astfel ca să fie capabil să observe schimbările în comportamentul lui și să poată depista corect cauzele acestor stări.

SIMPTOMELE CARE POT INDICA UN ABUZ SEXUAL

Comportament sexualizat:

În urma unui abuz sexual copilul poate adopta un comportament provocator și seducator, în raport cu alte persoane din mediul înconjurător:

- 🕒 **Masturbarea timpurie intensă sau inadecvată** a copilului, necaracteristică vârstei acestuia;
- 🕒 **Prezentarea elementelor sexuale în desenele sau figurinele din plastelină** pe care le modelează copilul;
- 🕒 **Manifestarea agresiunii sexuale față de alți copii;**
- 🕒 **Folosirea unui limbaj neadecvat pentru domeniul sexual, care nu este specific unui copil.**
- 🕒 **Implicarea colegilor sau copiilor mai mici în acțiuni cu caracter sexual.** Trebuie să devină alarmante situațiile când un copil de vârstă preșcolară reproduce în formă de joc un act sexual – oral sau anal. Acesta este un semn îngrijorător și ar putea însemna că acest copil a fost abuzat sexual de către un adult.

Copilul manifestă probleme de ordin emoțional:

- 🕒 **Vinovăția.** Copilul se simte responsabil și vinovat pentru ceea ce i s-a întâmplat;
- 🕒 **Subaprecierea.** Consideră că este inferior celor din jur și crede că experiența prin care a trecut s-a întâmplat pentru că nu este cuminte.
- 🕒 **Rușinea.** Se simte jenat și dă de înțeles că are o taină pe care nu o poate divulga. Deseori, abuzatorul șantajează copilul și-l determină să nu spună nimănui despre abuz.
- 🕒 **Ura.** Copilul se disprețuiește și își urăște propriul corp.

Abuzul are loc nu doar în cazul unui contact sexual, dar și în lipsa acestuia, atunci când copilul devine obiectul unei acțiuni cu caracter sexual.

Comportament autodistructiv:

- Auto-mutilare;
- Tentative de suicid;
- Dereglări alimentare (bulimie, anorexie);
- Dependență de alcool sau droguri;
- Prostituație infantilă.

În cazurile suspecte de abuz sexual urgent consultați medicul!

Maladii psihosomatice:

- Dureri abdominale;
- Greață, vomă;
- Tulburări menstruale.

Simptome nevrotice:

- Enurezis nocturn;
- Defecări involuntare;
- Dereglări ale somnului, coșmaruri.

Probleme în activitatea școlară:

- Dificultăți de atenție și concentrare;
- Scăderea bruscă a reușitei școlare;
- Evitarea orelor de educație fizică;
- Probleme în relațiile cu colegii.

ATENȚIE!

Problemele menționate pot însoți un șir de simptome somatice, care pot fi depistate doar de medici. Este vorba despre semnele clare ale abuzului sexual – maladiile sexual-transmisibile, sarcina și prezența spermatozoizilor în vaginul sau orificiul anal al copilului. De asemenea, copilul abuzat sexual poate prezenta și alte simptome somatice, inclusiv: scurgeri vaginale sangvinolente, eroziuni genitale, sângerări din vagin sau anus, inflamații ale tractului urogenital, ruptura himenului.

Primul contact cu copilul victimă

– interviul de protecție

2

Comunicarea cu copilul care a suferit un abuz sexual este dificilă – atât pentru specialist, cât și pentru victimă.

În timpul discuției cu copilul abuzat trebuie să țineti cont de vârsta și gradul lui de maturitate, pentru a constata și a soluționa nevoile imediate ale acestuia, implicând după caz alți specialiști pentru soluționarea problemelor de sănătate, emoționale, altor probleme de relevanță majoră, cum ar fi accesul suspectului abuzator la alți copii. Evaluarea inițială, inclusiv, interviul de protecție este realizat de către asistentul social sau psiholog, însă, în lipsa acestora, interviul este realizat de specialistul care recepționează sesizarea (pedagog, medic, inspectorul serviciului ordine publică).

Pentru obținerea unui dialog constructiv și eficient trebuie să se țină cont de câteva aspecte importante.

LOCUL ȘI TIMPUL DISCUȚIEI

Discuția cu copilul trebuie să aibă loc pe un teritoriu neutru, cât mai liniștit și sigur. Aveți grijă ca în timpul discuției să nu vă deranjeze nimeni. Acest interval de timp trebuie dedicat în totalitate copilului. Rezervați suficient timp pentru discuție. Nu întrerupeți copilul când el vorbește despre experiența traumatizantă prin

REȚINEȚI!

Dacă un copil v-a ales ca aliat în soluționarea problemei sale, înseamnă că are încredere în Dvs. și este sigur că-l veți putea ajuta.

care a trecut. Este foarte important să-i oferiți copilului încredere și siguranță. El se va simți mult mai bine dacă va alege singur locul unde să se așeze. De asemenea, este recomandat să aveți aproape șervețele și ceva de băut. Nu formați bariere între Dvs. și copil, cum ar fi de exemplu, masa de birou.

PREGĂTIREA PENTRU DISCUȚIE

Înainte de a începe discuția, planificați-o foarte minuțios. Gândiți-vă la scopul pe care îl urmăriți și la ce vă propuneți să aflați. Pregătiți materialele de care ați putea avea nevoie. De exemplu, în cazul unui copil mic trebuie să aveți la dispoziție creioane colorate, mascote ș.a.

Majoritatea persoanelor simt frică și disconfort psihologic atunci când vorbesc cu un copil abuzat sexual. Mulți adulți se tem că nu vor putea menține discuția și vor răni și mai mult copilul. La fel și Dvs. s-ar putea să simțiți că nu veți face față acestei provocări, pentru că nu știți cum ați putea ajuta copilul, cui să-i cereți ajutor și care vor fi consecințele acțiunilor pe care le întreprindeți.

În această situație trebuie:

- să cunoașteți cât mai multe informații despre ce înseamnă un abuz sexual și să fiți pregătit să discutați cu copilul la această temă;
- să cunoașteți procedurile de intervenție multidisciplinară în cazul abuzului sexual;
- să vorbiți cu alți specialiști despre caz, acest lucru v-ar putea ajuta să faceți față emoțiilor care v-ar putea copleși în timpul discuției cu copilul.

Pregătindu-vă pentru discuție, rețineți câteva idei de bază pe care trebuie să i le spuneți copilului:

- Tu nu porți nicio vină pentru ce s-a întâmplat;
- Nu ești vinovat pentru că nu ai spus imediat despre momentele prin care ai trecut;
- Nu ești singurul copil care a fost în asemenea situații;
- Este foarte bine că te-ai decis să vorbești;
- Te voi ajuta să te descurci.

DISCUȚIA CU COPILUL

În timpul discuției cu copilul abuzat este important nu doar să ne informăm despre experiența traumatizantă prin care a trecut, dar și să-i acordăm sprijin psihologic.

Majoritatea copiilor care au trecut printr-un abuz sexual nu pot relata liber evenimentele neplăcute.

Nu forțați lucrurile și obișnuiți-vă la ritmul său de relatare a faptelor.

Este important să stabiliți de la bun început o relație de prietenie cu copilul. Discutați pe teme neutre, dar importante pentru el. Arătați-i că vă pasă și nu sunteți interesat doar de detaliile abuzului prin care a trecut.

Întrebați-l despre preferințele și interesele sale, despre succesele pe care le-a avut până acum.

Demonstrându-i copilului că el contează, îi puteți câștiga încrederea și-l veți determina să vorbească deschis despre problemele pe care le are.

Nu este indicat să începeți discuția cu întrebări despre reușita școlară, prieteni și relații extrafamiliale. Pentru copiii abuzați aceste

teme se asociază uneori cu evenimente triste prin care au trecut.

După stabilirea unui contact pozitiv cu copilul, puteți continua cu întrebările despre scopul principal al discuției. Adresați-i întrebări deschise, care îi oferă posibilitatea să vorbească liber despre problema sa.

Întrebările deschise pot începe cu formulele de genul: „*Ai putea să-mi povestești despre ce s-a întâmplat?*”, „*Aș vrea să înțeleg mai bine ce a fost acolo...*”, „*Poți să-mi spui mai multe despre această situație?*”.

Nu acordați întrebări sugestive: „*S-a întâmplat în curtea din spate sau acasă?*”, „*Tăticul a atins organele tale genitale?*” etc.

Încercați să parafrizați, adică să expuneți cu alte cuvinte ceea ce v-a spus copilul. În așa mod, el își va crea senzația că este înțeles.

De asemenea, este bine să reflectați emoțiile copilului. Aceasta îl va ajuta să se exprime mai ușor și să expună clar ceea ce simte. Putem spune: „*Văd că ești trist*”.

Totodată, este foarte important să separați propriile emoții de cele ale copilului. Adesea se întâmplă ca o persoană, care contactează cu un copil abuzat sexual, se confruntă cu multe sentimente puternice. Nu vă lăsați copleșiți de emoții.

În timpul discuției determinați împreună cu copilul terminologia legată de organele genitale și comportamentul sexual. De regulă, copiii se jenează atunci când discută cu cineva din maturi despre intimități. Copiii abuzați pot cunoaște doar vocabularul vulgar, ceea ce amplifică senzația lor de rușine. Puteți ajuta copilul întrebându-l: „*Diferiți oameni numesc în*

mod diferit aceste părți ale corpului. Tu cum le numești?”. Când discutați cu copiii mai mici, puteți stabili definiții legate de sexualitate, utilizând desene ale părților corpului sau păpuși. Copilul arată și numește pe desen ce părți ale corpului are omul. Începem cu părțile neutre, după care trecem la părțile intime, de exemplu întrebăm, cu ce fac pipi băiețelii și fetițele.

Nu transformați discuția despre abuzul sexual într-o anchetă. Nu este sarcina Dvs. să colectați probe, să stabiliți detalii și fapte. Permiteți-i copilului să povestească doar ceea ce este pregătit să spună. Țineți cont de faptul că mai târziu, copilul va expune ce i s-a întâmplat în cadrul unei audieri, care va fi realizată de profesioniști special pregătiți. Sarcina Dvs. este să aflați dacă acest copil se află în siguranță și care sunt nevoile lui imediate. Este important să ascultați ce vrea să vă spună, chiar dacă s-ar putea să fie foarte dificil.

În timpul discuției, copilul poate plânge de frică sau durere, se poate intimidă sau poate avea porniri agresive. Oferiți-i posibilitatea să-și trăiască emoțiile. Expresiile de genul: „*Nu plânge*”, „*Nu te-ntrista*” nu-l vor ajuta prea mult.

Când comunicați cu copilul abuzat sexual păstrați prudența în oferirea unei apropieri fizice. Îmbrățișarea trebuie să rezulte din necesitatea semnalizată de către copil, dar nu din propria intenție.

Chiar dacă drama pe care a trăit-o copilul v-a marcat, nu faceți promisiuni pripite. Nu sunteți sigur de modul în care va evolua în continuare soarta copilului. Nu știți dacă el va fi izolat imediat de abuzator, care va fi reacția familiei și dacă acest copil a mai fost abuzat anterior de cineva.

ATENȚIE!

Nu-i promiteți copilului că veți păstra această discuție în taină, pentru că, ulterior, va trebui să comunicați acest fapt și alți specialiști cu care veți colabora pentru a-l ajuta.

Discuția despre abuzul sexual este dificilă atât pentru Dvs., cât și pentru copil. Încercați să vorbiți într-un limbaj simplu. Dacă discutați cu un copil mic, folosiți propoziții scurte, nu utilizați cuvinte care au mai multe sensuri. Fiți atent când formulați întrebări care încep cu „De ce”, de ex. „De ce ai mers într-acolo?”, „De ce nu ai spus nimic mamei?”. Astfel de întrebări îi provoacă sentimentul de vinovăție.

Asigurați-l pe copil că are dreptul să nu cunoască anumite lucruri, să nu înțeleagă unele întrebări sau să nu dorească să răspundă la ele. Aceasta îl va face să se simtă în siguranță și să spună doar lucruri care i s-au întâmplat cu adevărat, fără să fie nevoit să mintă sau să inventeze.

Când copilul vi se destăinuie că a fost abuzat sexual, explicați-i că nu este vina lui de cele întâmplate. Nu exagerați problema, nu dramatizați, dar, totodată, nu creați impresia că nu s-ar fi întâmplat nimic. Spuneți-i răspicat că-l credeți și că a făcut bine atunci când s-a decis să vorbească, iar vinovat de ceea ce s-a petrecut este abuzatorul.

Este foarte important să nu divulgați informații confidențiale despre caz și despre copil oricărei persoane.

IMPORTANT!

Reprezentanții instituțiilor de învățământ, medico-sanitare, de asistență socială, culturale, ordine publică, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului sunt obligați să informeze despre cazul de abuz sexual:

- a) autoritatea tutelară (primarul, Direcția de asistență socială, Direcția pentru protecția drepturilor copiilor din Chișinău);*
- b) organele de poliție/procuratura.*

Discuția cu părinții

3

Discuția cu părinții este următorul pas pe care urmează să-l întreprindeți după ce ați descoperit un caz de abuz sexual asupra unui copil. Modalitatea de discuție cu părinții se va baza, desigur, pe afirmațiile copilului, dar va depinde și de circumstanțele cazului, de rolul părinților, dar și de cine a fost făptuitorul abuzului sexual.

CÂND COPILUL A FOST ABUZAT DE O PERSOANĂ STRĂINĂ

De regulă, atunci când părinții află că copilul lor a fost abuzat sexual reacționează foarte emoționant. Este mai bine să discutați cu ei în absența copilului. Părinții copiilor abuzați sexual au nevoie de timp pentru a conștientiza ceea ce s-a întâmplat și a face față sentimentului de vinovăție pentru că nu și-au putut proteja copilul.

Sunt situații când părinții se învinuiesc reciproc pentru că nu au observat nimic suspect în comportamentul copilului. Ar trebui să se spună că în acest moment cel mai important este să-și ajute copilul. În dependență de caz, puteți să-i direcționați pe părinți la un specialist: psiholog, jurist, reprezentant al autorității tutelare.

În timpul conversației puteți susține părinții copilului folosind următoarele formulări:

- „În calitate de părinți puteți face multe pentru a-l ajuta pe copilul Dvs.”;
- „Este bine că copilul s-a decis să vorbească despre ceea ce i s-a întâmplat”;
- „Faptul că nu a spus nimic până acum înseamnă că vă iubește foarte mult și că a dorit să vă protejeze”;
- „Ceea ce s-a întâmplat cu copilul Dvs. nu trebuie să aibă efecte negative de durată asupra lui și a familiei”.

Încurajați-i pe părinți să-i ofere susținere și ajutor copilului și să-i spună cât mai des că au încredere în el.

Imediat după ce a povestit despre abuz, copilul are nevoie mai mult ca oricând de siguranță. El trebuie să fie sigur că a făcut bine atunci când a spus despre abuz. Discutând cu copilul, părinții trebuie să accentueze faptul că abuzul nu s-a întâmplat din vina lui și el nu a meritat să trăiască această experiență.

Puteți folosi următoarele recomandări pentru părinți:

- Nu trebuie să insiste ca copilul să le povestească în mod repetat circumstanțele abuzului;
- În niciun caz să nu admită o confruntare a copilului cu abuzatorul;
- Să nu ignore și să nu uite ceea ce s-a întâmplat;
- Să-i garanteze copilului că vor face totul pentru a-l proteja;
- Să-i permită copilului să-și manifeste toate emoțiile pe care le are în raport cu abuzatorul. Deseori, părinților le este foarte dificil să accepte faptul că copilul îl consideră pe abuzator o persoană importantă făcându-și griji pentru soarta lui. Asemenea emoții paradoxale sunt caracteristice pentru copiii abuzați sexual.

- Să nu modifice în mod radical viața cotidiană a copilului. Protecția maximă nu face decât să accentueze drama prin care trece copilul și să-l descurajeze.

Întâlnirea cu părinții trebuie să finalizeze cu stabilirea acțiunilor pe care le veți întreprinde pe viitor. Nu uitați să oferiți părinților date de contact ale instituțiilor care le-ar putea oferi asistență psihologică sau socială.

CÂND ABUZUL A FOST COMIS DE CĂTRE UNUL DINTRE PĂRINȚI

Părintele care află că partenerul sau concubinul său i-a abuzat sexual copilul trece prin momente extrem de dificile. El este pus în situația să accepte faptul abuzului, iar pe de altă parte, destrămarea relației pe care a avut-o până în prezent. În asemenea condiții, orice persoană are nevoie de o anumită perioadă de timp pentru a accepta realitatea și a găsi soluții.

Cele mai întâlnite reacții ale părinților sunt:

- **Neîncrederea și raționalizarea** – părintele nu crede în ceea ce a spus copilul, încercând să-l justifice pe abuzator, poate atribui intenții rele persoanei care a intervenit;
- **Mânia, furia și respingerea copilului** - părintele poate crede că copilul a fost cel care a provocat abuzul sexual sau și-a dat consimțământul;
- **Ambiguitatea** – părintele vrea să susțină atât copilul, cât și abuzatorul;
- **Îngrijorarea cu privire la situația financiară** – părintele își poate face griji, deoarece, protejând copilul, se va lipsi de unele surse de existență.

Dacă un părinte refuză categoric cooperarea și sunteți sigur că nu va proteja copilul, acționați conform legislației.

Asemenea reacții ale unui părinte vă pot provoca furie, jenă și neputință în adoptarea unor măsuri suplimentare pentru protecția copilului. Rețineți că scopul principal al discuției cu părinții este de a ajuta copilul abuzat. Nu criticați și nu vă supărați pe părinte, deoarece mai târziu va trebui să colaborați cu el în scopul protecției copilului. Dacă identificați cel puțin o șansă pentru o astfel de colaborare, informați părintele despre consecutivitatea procedurilor care urmează să le adoptați (solicitarea ordonanței de protecție, ajutor psihologic și social pentru copil și familie, solicitarea ajutorului medical pentru copil în caz de necesitate).

IMPORTANT!

Dacă se constată că doar unul dintre părinți/tutori/curatori manifestă comportament abuziv care prezintă pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, iar cel de-al doilea părinte manifestă comportament protector, autoritatea tutelară, asistentul social, polițistul, părintele poate depune o cerere în instanța de judecată prin care se solicită emiterea în termen de 24 de ore a ordonanței de protecție a copilului victimă.

În cazul constatării acțiunilor din partea ambilor părinți care pun în pericol iminent viața și sănătatea copilului, autoritatea tutelară are dreptul:

- a) să ia copilul forțat de la părinți, comunicând acest fapt procurorului în termen de 24 de ore;***
- b) să plaseze copilul în familia extinsă sau într-un serviciu social;***
- c) să înainteze în termen de 7 zile în instanța de judecată o cerere privind luarea copilului de la părinți fără decăderea din drepturi părintești sau privind decăderea acestora din drepturi.***

Interventia juridică

CINE POATE SESIZA UN ABUZ SEXUAL AL COPILULUI?

Atât Codul familiei al R. Moldova, cât și alte legi, prevăd obligativitatea informării neîntârziată de către specialiștii cu funcții de răspundere, a autorității tutelare de la locul aflării copilului, și/sau a organelor de drept, în cazul în care se cunoaște ori se suspectează existența unui abuz sexual asupra copilului. Suplimentar trebuie informate unitatea de asistență socială, serviciul de asistență medicală urgentă – în caz că se constată pericol pentru viața și sănătatea copilului. Informarea poate fi efectuată telefonic sau în scris.

Rețineți că, copiii nu pot depune de sine-stătător declarații cu privire la săvârșirea unei infracțiuni. Această obligație revine părinților, tutorilor, persoanelor care comunică cu copiii, de exemplu: profesorii, educatorii, asistenții sociali, medicii etc.

Codul Familiei nr. 1316 din 26.10.2000

Articolul 53. Dreptul copilului de a fi protejat

(6) Persoanele cu funcții de răspundere și alți cetățeni care știu despre existența unui pericol pentru viața sau sănătatea copilului, despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime sunt obligați să comunice acest fapt autorității tutelare, făcând tot posibilul pentru a proteja drepturile și interesele legitime ale copilului.

Chiar dacă nu sunteți siguri că în situația copilului care vă neliniștește este componenta unei infracțiuni, dar vă îngrijorați că copilul este abuzat, puteți să-l ajutați referind acest fapt la serviciul asistență socială, poliție sau la autoritatea tutelară, pentru a fi efectuată verificarea situației copilului, cât și a familiei lui.

Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45 din 01.03.2007

Articolul 11. Dreptul la protecție al victimei

(2) Persoanele cu funcție de răspundere, alte persoane care cunosc existența unui pericol pentru viața și sănătatea unei potențiale victime trebuie să comunice acest fapt autorităților abilitate cu funcții de prevenire și combatere a violenței.

Articolul 7. Autoritățile și instituțiile abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței în familie sunt:

a) autoritățile administrației publice centrale de specialitate (Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Educației, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției);

b) autoritățile administrației publice locale de specialitate:

- secțiile/direcțiile de asistență socială și de protecție a familiei;***
- direcțiile generale de învățământ, tineret și sport;***
- organele ocrotirii sănătății;***
- organele afacerilor interne;***

c) comisiile pentru probleme sociale de pe lângă autoritățile administrației publice locale;

d) centrele/serviciile de reabilitare a victimelor și agresorilor;

e) alte organizații cu activități specializate în domeniu.

ÎNȘTIINȚAREA ORGANELOR DE DREPT

Puteți depune o cerere cu privire la cazul suspectat de abuz sexual al copilului atât la serviciu poliție ordine publică de la domiciliul copilului sau locul comiterii abuzului, cât și la Procurorul specializat pe problemele copiilor. Cererea urmează să fie înregistrată în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni, după care colaboratorii organelor de drept vor efectua investigații pentru acumularea probelor, vor identifica persoanele vinovate, vor decide asupra pornirii urmăririi penale și transmiterii dosarului în instanța de judecată.

Rețineți că, pentru a face o sesizare asupra comiterii unei infracțiuni este suficientă o suspiecție și nu neapărat certitudinea de comitere a crimei. Organele abilitate au responsabilitatea de a colecta probe și a stabili dacă a avut sau nu loc o crimă.

De asemenea, în timp de 30 de zile trebuie să fiți informat despre acțiunile întreprinse de autoritățile statului în examinarea cauzei raportate de Dvs.

COLABORAREA MULTIDISCIPLINARĂ

Examinarea unui presupus caz de abuz sexual este în competența procuraturii și a organelor de poliție, însă pentru a asigura o intervenție calitativă în situația copilului abuzat este necesară o activitate interdisciplinară a mai multor specialiști: asistentul social comunitar, medicul de familie, colaboratorul organelor de poliție, reprezentantul instituției de învățământ și alți specialiști în dependență de situație.

Depunerea cererii nu este condiționată de consimțământul părinților/ reprezentanților legali ai copilului abuzat.

Scopul muncii echipei multidisciplinare este identificarea, planificarea, coordonarea și realizarea celor mai eficiente activități de sprijin atât a copilului abuzat, ținându-se cont de particularitățile individuale: vârsta, calități fizice și psihice, necesități, cât și a familiei acestuia, dacă este cazul.

Colaborarea permite stabilirea unui plan concret de acțiuni în scopul susținerii acordării ajutorului, în care activitățile diferitor specialiști se vor intercala, și cu atât mai mult nu se vor dubla. Schimbul de informație dintre servicii este mai rapid și mai amplu. Planificarea în echipă a activităților eficientizează intervenția, iar în cazul adoptării unei decizii drastice, referitoare la ingerința în familie, aceste decizii vor fi mai substanțiale și documentate.

Legea cu privire la procuratură nr. 294 din 25.12.2008

Articolul 7. Atribuțiile procurorului în cadrul investigațiilor de constatare a acțiunilor care urmează a fi sancționate penal

La examinarea sesizărilor, petițiilor și materialelor parvenite în Procuratură de la persoane fizice și juridice, precum și la autosesizare în cazul investigațiilor efectuate din oficiu, procurorul, în limita competenței sale, investighează cazul în vederea constatării existenței sau inexistenței încălcării de lege care atrage răspundere penală, identificării persoanelor vinovate și, în funcție de rezultate, decide asupra pornirii urmăririi penale sau asupra unor alte măsuri de reacționare la încălcările de lege depistate.

Legea cu privire la poliție nr. 416 din 18.12.1990

Articolul 12. Atribuțiile poliției

(3) Poliția este obligată să înregistreze informația sosită cu privire la infracțiuni, contravenții administrative și la alte evenimente care periclitează securitatea publică, să reacționeze prompt la sesizările și comunicările despre infracțiuni; să aducă la cunoștința autorităților administrației publice respective evenimentele care i-au devenit cunoscute și care pun în pericol securitatea personală, socială și a statului și cer reacționarea lor promptă.

ASIGURAREA SPAȚIULUI PROTECTOR PENTRU COPIL

O condiție primordială și obligatorie este asigurarea unui spațiu sigur pentru copilul abuzat sexual și îndepărtarea acestuia de abuzator, mai ales dacă acesta este cineva din membrii familiei sau din anturajul copilului. Pentru aceasta trebuie să vă adresați urgent la autoritatea tutelară sau la sectorul de poliție.

Asigurarea unei forme optime de protecție se realizează prin aplicarea mijloacelor de drept și, întotdeauna, trebuie să fie alese cele mai bune și mai relevante forme pentru fiecare caz în parte. Astfel, o modalitate de asigurare a spațiului protector pentru copil este reținerea persoanei suspecte de către colaboratorii organelor de poliție pentru 72 de ore sau în baza mandatului de arest pentru 30 de zile.

În cazul în care doar unul dintre părinți/tutori/curatori prezintă comportament abuziv și pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului, iar celălalt părinte manifestă comportament protector, autoritatea tutelară, asistentul social, polițistul, părintele

Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45 din 01.03.2007

Articolul 15. Măsurile de protecție

(1) Instanța de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii, o ordonanță de protecție, prin care poate oferi asistență victimei, aplicând agresorului următoarele măsuri:

- a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor;**
- b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei;**
- c) obligarea de a nu contacta victima, copiii acesteia, alte persoane dependente de ea;**
- d) interzicerea de a vizita locul de muncă și de trai al victimei;**
- e) obligarea, până la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima;**
- f) obligarea de a plăti cheltuielile și daunele cauzate prin actele sale de violență, inclusiv cheltuielile medicale și cele de înlocuire sau reparare a bunurilor distruse sau deteriorate;**
- i) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori;**
- j) interzicerea de a păstra și purta armă.**

poate depune o cerere în instanța de judecată prin care solicită emiterea în termen de 24 de ore a **ordonanței de protecție pentru copilul victimă**.

Dacă reținerea imediată a abuzatorului nu a fost posibilă, iar acesta este un membru al familiei sau a fost eliberat din arest și prezintă pericol este necesar de a scoate copilul abuzat din familie și a-l plasa într-un spațiu sigur, cum ar fi familia extinsă sau serviciul social, informând procurorul despre acest fapt în decursul a 24 de ore.

Dacă copilul este supus unui pericol din partea unui angajat al serviciilor/instituțiilor de protecție a copilului rămas fără îngrijire părintească, autoritatea tutelară poate lua decizia de a transfera copilul într-o altă formă de protecție sau de a solicita suspendarea activității angajatului bănuit de comiterea abuzului până la stabilirea circumstanțelor.

AUDIAREA COPILULUI

Abuzul sexual al copilului este o infracțiune și, de regulă, declanșează desfășurarea unei proceduri penale. Astfel, copilul care a fost victima unui abuz sexual, trebuie să depună declarații despre cele întâmplate în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată. Depozițiile lui sunt, adesea, cele mai importante ca probă.

Rețineți că, atunci când este audiat un copil abuzat, obligatoriu trebuie să fie prezent reprezentantul legal al copilului și psihologul sau pedagogul. Copilul nu poate depune singur declarații.

Durata audierii copilului nu poate fi mai mare de 2 ore fără întrerupere, iar în total nu poate depăși 4 ore pe zi, însă ar trebui să fie luate în considerare starea fizică și emoțională a copilului, precum și nivelul de dezvoltare al acestuia.

REȚINEȚI!

Dacă nu vor fi suficiente probe care să demonstreze vinovăția suspectului, acesta va fi pus în libertate.

EXTRASE DIN CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA PRIVIND INFRAȚIUNILE CU CARACTER SEXUAL

Art.	Conținutul prevederii legale	Pedepsa
Art. 171 Violul	(1) Raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitînd de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința;	Încisoare de la 3 la 5 ani
	(2) Violul: a) săvârșit de către o persoană care anterior a săvârșit un viol prevăzut la alin.(1); b) săvârșit cu bună-știință asupra unui minor; b1) săvârșit cu bună-știință asupra unei femei gravide; b2) săvârșit asupra unui membru de familie; c) săvârșit de două sau mai multe persoane; e) însoțit de contaminarea intenționată cu o boală venerică; f) însoțit de torturarea victimei;	Încisoare de la 5 la 12 ani
	(3) Violul: a) persoanei care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția, la educarea sau tratamentul făptuitorului; b) unei persoane minore în vîrstă de pînă la 14 ani; c) însoțit de contaminarea intenționată cu maladia SIDA; d) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății; e) care a provocat din imprudență decesul victimei; f) soldat cu alte urmări grave.	Încisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață
Art. 172 Acțiuni violente cu caracter sexual	(1) Homosexualitatea sau satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei ori profitînd de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința;	Încisoare de la 3 la 5 ani
	(2) Aceleași acțiuni: a) săvârșite de o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la alin.(1); b) săvârșite cu bună-știință asupra unui minor; b1) cu bună-știință asupra unei femei gravide; b2) săvârșite asupra unui membru de familie; c) săvârșite de două sau mai multe persoane; d) însoțite de contaminarea intenționată cu o boală venerică; g) însoțită de torturarea victimei;	Încisoare de la 5 la 12 ani
	(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), care: a) au fost săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vîrstă de 14 ani; a1) au fost săvârșite asupra persoanei care se află în îngrijirea, ocrotirea, protecția, educarea sau în tratamentul făptuitorului; b) au cauzat contaminarea intenționată cu maladia SIDA; c) au cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății; d) au provocat din imprudență decesul victimei; e) au provocat alte urmări grave.	Încisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață

Art.	Conținutul prevederii legale	Pedepsa
Art. 173 Hărțuirea sexuală	Hărțuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal, care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite prin amenințare, constrângere, șantaj.	Amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani
Art. 174 Raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani	(1) Raportul sexual altul decât violul, actele de penetrare vaginală, anală sau bucală și altele, comise asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani; (2) Persoana care a săvârșit fapta prevăzută la alin. (1) nu este pasibilă de răspundere penală dacă este la nivel apropiat cu victima în ceea ce privește vârsta și dezvoltarea fizică și psihică.	Închisoare de la 3 la 7 ani
Art. 175 Acțiuni perverse	Acțiunile perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare, atingeri indecente, discuții cu caracter obscen sau cinic purtate cu victima referitor la raporturile sexuale, determinarea victimei să participe ori să asiste la spectacole pornografice, punerea la dispoziția victimei a materialelor cu caracter pornografic, precum și în alte acțiuni cu caracter sexual.	Închisoare de la 3 la 7 ani
Art. 175' Acostarea copiilor în scopuri sexuale	Propunerea, inclusiv prin intermediul tehnologiilor de informare și de comunicare, a unei întâlniri cu un copil în scopul săvârșirii împotriva acestuia a oricărei infracțiuni cu caracter sexual, dacă propunerea a fost urmată de fapte materiale care conduc la o astfel de întâlnire.	Închisoare de la 1 la 5 ani

Date de contact

Mai multe informații la tema protecției copiilor împotriva abuzului sexual găsiți pe pagina web a Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii:

www.cnpac.org.md

www.amicel.cnpac.org.md

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii este o organizație neguvernamentală specializată în protejarea copiilor în situații de risc și a copiilor victime al tuturor formelor de abuz prin activități de prevenire și servicii specializate adresate copiilor și familiilor acestora.

Specialiștii pot fi contactați la tel.: 022 75-88-06 sau prin email: ajutauncopil@cnpac.org.md.

Pentru consultanță și intervenție în cazul unui copil abuzat sexual vă puteți adresa la:

- Comisariatul raional de poliție
- Procuratura raională (procurorul specializat pe problemele copiilor)
- Secția/Direcția Asistență socială și protecție a familiei
- Specialiștii din localitate responsabili de protecția copilului (primar, asistent social, ofițer operativ de sector, medic).

De asemenea, vă puteți adresa la următoarele instituții /servicii:

Denumirea instituției/ serviciului	Adresa	Telefon de contact
Avocatul Parlamentar pentru Protecția Drepturilor Copilului	str. Sfatul Țării, 16 or. Chișinău	022 23-48-00
Ministerul Afacerilor Interne, Secția minori și moravuri Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane	or. Chișinău str. Ștefan cel Mare, 75 str. V. Alecsandri, 1	022 25-52-90 022 25-49-01
Procuratura Generală, Secția minori și drepturile omului	str. Bănulescu Bodoni, 26, or. Chișinău	022 22-16-80 022 22-81-18
Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Direcția protecție a familiei și drepturilor copilului	str. V. Alecsandri, 1 or. Chișinău	022 26-93-41 022 26-93-42
Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului Chișinău (pentru cazurile din mun. Chișinău)	str. A. Vlăhuță, 3	022 21-40-48 022 24-32-55

Copiii atinși indecent vor să devină invizibili.
Le este frică și rușine.

(022) 75-88-06

www.amicel.cnpac.org.md

ATINGERE
INDECENTĂ